

EXPERIÈNCIES DE CENTRES A EIVISSA

Montserrat Nadal,
coordinador de Pissarra

La sessió d'experiències d'Eivissa de dia 20 d'octubre, coordinada i presentada per la companya de l'STEI Intersindical Joana Tur, va comptar amb una primera intervenció a càrrec de la professora del Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació, Gemma Tur.

Tur parlà de com cal entendre la innovació educativa, en un procés de canvi que ens ha de dur a una millora constant de la tasca dels docents i, de retruc, dels coneixements dels nostres alumnes. La ponent també insistí en la necessitat de "repensar la nostra tasca com a docents" i dels grans canvis que ha suposat la irrupció de la tecnologia en tots els àmbits; motiu pel quals cal

"aprofitar els avantatges de les xarxes per a aprendre".

El primer dels centres que va participar va ser el **CEIP Sa Blanca Dona**, amb una proposta de coeducació. Explicaren que, com a conseqüència d'un curs de coeducació fet l'any passat, havien decidit incorporar un projecte d'aquest caire dins el centre. El punt de partida d'aquesta proposta tenia el seu origen en tres premisses: per una banda, la desigualtat de tracte que pateixen les dones; en segon terme, la presència a l'escola de cultures diferents; i en darrer terme, la necessitat del claustre de fer aquesta formació.

Els objectius de la proposta del CEIP Sa Blanca Dona són la presa de conscièn-

cia en relació a la desigualtat de gènere; i, en segon lloc, la dotació d'eines tant als mestres com a l'alumnat per a fer-hi front. Les línies d'actuació que les representants d'aquest centre varen exposar foren les següents:

- Revisió i elaboració de programacions i materials curriculars amb continguts que incloguin la perspectiva de la coeducació.
- Increment de la visibilitat que des de l'escola es dona a la dona.
- Ús d'un llenguatge inclusiu i no sexista.
- Realització d'activitats a l'aula d'acord amb aquest projecte de coeducació.

A continuació, esmentaren tot un seguit d'activitats que es duen a terme en el CEIP Sa Blanca Dona, d'entre les quals destacam les següents:

- Setmana del Llibre amb Rosa Caramel.
- Taller del conte: de quin color són els petons?
- Els oficis: puc ser el que vulgui?
- Taller d'igualtat i coresponsabilitat, conjuntament amb l'Ajuntament d'Eivissa.
- Projecte Frida Kahlo, a segon curs a l'àrea d'educació artística.
- Projecte "Les inventores".

- Aprenem a cosir amb Coco Chanel.
- Capgirem la llegenda de Sant Jordi, a tercer curs a l'àrea de català.
- Catàleg de joguines coeducatiu, al segon cicle de primària.
- "Paraules dolces", educació emocional a quart de primària.
- "Dones de la història", a cinquè de primària.
- Setmana de les dones, de dia 5 a dia 9 de març, tot el centre.

El segon centre en intervenir va ser l'**IES Algarb**, amb un projecte relacionat també amb l'àmbit de la coeducació. El representant d'aquest centre va començar dient que veien que la situació en relació a aquests qüestió a l'institut no era del tot bona i que estava una mica arrelada en el passat. Per aquest motiu, la Comissió de coeducació va fer un curs en el CEP i es va posar en marxa un projecte que va afectar, de moment, algunes de les àrees del currículum: català, castellà i cultura clàssica.

De les primeres tasques que es varen dur a terme en varen citar les següents: un estudi de la càrrega masculina del llenguatge, una recerca del paper de la dona a moltes de les cançons que els nostres alumnes coneixen (en la majoria d'elles la dona hi té un paper com a responsable del desamor, o com una simple atracció física; només a una cançó hi

apareix com un ésser intel·lectual), les dones en la tragèdia clàssica, recitals de poesia, una ruta literària amb María Teresa León, el treball de recerca "Las sin sombrero" sobre les dones de la Generació del 27 com María Zambrano...

Els companys de l'IES Algarb exposaren quines són les seves línies de feina per a aquest curs 2018-2019, entre les quals hi apareixen el disseny per al curs vinent d'un Pla d'actuació i seguiment interdepartamental, la promoció de tot tipus d'activitats relacionades amb la coeducació al centre i la col·laboració, no només amb els professors i alumnes, sinó també amb les famílies.

El tercer centre que va intervenir va presentar una experiència pedagògica de transformació social, duita a terme en el **CEIP Sant Antoni de Portmany**; una escola amb un total de 446 alumnes entre 3 i 12 anys. Segons posaren de manifest les persones que presentaren la iniciativa, la proposta pedagògica d'aquest centre vol un alumnat competent, amb una metodologia de treball per projectes, en una comunitat d'aprenentatge basada en l'aprenentatge cooperatiu, en una escola democràtica i participativa.

Comentaren que l'inici del seu projecte es va produir el curs 2015-2016, en què dugueren a terme un programa d'agermanament amb Nicaragua, amb l'escola rural de primària José Julián Rodríguez, a través de la Xarxa de Centres Educatius Solidaris del Fons Pitiús. A partir d'a-

quest curs, explicaren les distintes fases del procés que ha fet possible la implantació d'aquesta experiència de transformació social fins al dia d'avui: el primer que s'havia de fer era que cada un dels membres dels centres es presentés.

Altres passes que es varen fer varen ser els aspectes organitzatius dels quals calia disposar, la inclusió en la programació d'inici de curs, el treball de formació general i específica amb el Fons Pitiús, la posada en comú de les propostes de cada grup de la Xarxa de Centres Educatius, l'intercanvi de material amb els alumnes de Nicaragua i la realització de festes culturals.

A partir del curs 2015-2016, aquesta proposta de transformació social es va incloure en el Projecte Educatiu del centre; i en el curs 2017-2018 el CEIP Sant Antoni de Portmany va entrar a formar part d'un Programa Pilot d'Educació per al desenvolupament de la ciutadania global i transformadora, amb una ampliació de les pràctiques educatives.

L'altre centre que va compartir una experiència d'educació transformadora va ser el **CEIP Torres de Balàfia**, "una escola petita que fa grans coses", com digueren les persones que la presentaren. Comentaren que el punt de partida de la seva proposta va consistir en les ganes que tenien de fer alguna cosa per al foment del pensament crític, la responsabilitat i l'acció; i que els varen ser de gran ajut els tallers de la Xarxa de Centres del Fons Pitiús i les propostes educatives de la Fundació Vicenç Ferrer.

El seu model és el d'una escola oberta i, per aquest motiu, calia aprofitar les oportunitats i aconseguir la implicació de les famílies. Per això no dubtaren gens a l'hora de formar part del Programa Pilot d'Educació per al desenvolupament de la ciutadania global i transformadora, amb els següents eixos bàsics: un enfocament de gènere, el foment de la cultura de la Pau i la recerca de la sostenibilitat econòmica i social.

Algunes de les activitats que comentaren com a integrants d'aquesta proposta foren, per exemple, en l'àmbit de l'equitat entre dones i homes: l'anàlisi de llibres; el coneixement de dones escriptores que els servissin de referent,

amb motiu de la festa de Sant Jordi; un estudi de lletres de cançons, en les dates properes al final de curs; quines eren les disfresses que solien dur els boxos i les boixes, durant el Carnaval...

En l'aspecte de la cultura de la pau, activitats com les assemblees de tota l'aula, els cercles de diàleg, les pràctiques restauratives, l'encarregat del "bon ambient"... En l'àmbit de la sostenibilitat la cura a l'hora de fer les compres, l'eliminació dels plàstics, un mercadet amb les verdures de l'hort escolar... I en l'apartat de drets humans, accions com l'agermanament amb una escola de Nicaragua, en la mateixa línia que el CEIP Sant Antoni, o la participació en la Cursa Save the Children", juntament amb les famílies de l'escola.

Tot plegat tenint l'escola com a laboratori d'aprenentatge, amb el treball dels eixos dels Objectius per al Desenvolupament Sostenible durant tot el curs.

El cinquè centre que va intervenir va ser l'**IES Quartó de Portmany** amb una experiència basada en les Tecnologies de l'Aprenentatge i la Comunicació (TAC), una proposta engegada durant el curs 2017-2018 amb la introducció de les TIC a l'etapa de secundària i el canvi metodològic que això havia suposat. Per a poder-la dur a terme, havien comptat amb el recolzament institucional als centres docents que els havia facilitat els dispositius electrònics.

Aquesta primera proposta va consistir en substituir tots els llibres de text a

1r d'ESO i, a l'hora, en posar en marxa alguns projectes interdisciplinars a l'etapa de secundària; "una decisió complexa que va tenir el suport de la Comissió de Coordinació Pedagògica i del Claustre de l'institut". Una de les dificultats més grans amb què es va topar va ser amb l'estructura horària de secundària i per això, es va començar amb dos departaments en les hores de lliure disposició del centre a 1r d'ESO.

Els principals aspectes positius de la posada en marxa d'aquesta experiència amb les TAC, aquest primer curs escolar, varen ser entre d'altres: l'impuls que es va donar al canvi metodològic, la millora de la comunicació entre els alumnes i el professorat, la implantació del treball col·laboratiu i l'augment de les habilitats tecnològiques dels estudiants.

El darrer centre que va intervenir va ser el **CIFP Can Marines**, situat a Santa Eulària des Riu, que està en funcionament des del curs 2015-2016. El ponent va començar la seva intervenció explicant algunes de les funcions pròpies dels centres integrats de formació professional com: impartir accions formatives d'una família professional, avaluar i acreditar competències professionals a través de l'Institut per a la Qualificació Professional de les Illes Balears, informar i orientar els usuaris amb l'ajut dels professionals del SOIB, desenvolupar accions i projectes innovadors amb altres entitats; col·laborar amb la formació dels docents, formadors i experts; informar i assessorar altres centres de

formació professional, promoure una cultura emprenedora mitjançant la formació i l'assessorament en la creació d'empreses, fomentar la projecció nacional i internacional dels alumnes amb el programa Erasmus +, etc..

El ponent comentà quina és l'oferta educativa del centre integrat. S'hi poden fer estudis de la família professional d'agricultura i ramaderia, de la de jardineria i floristeria i, també, de la navegació i pesca del litoral; amb l'horitzó de "formar professionals que responguin a les necessitats reals del primer sector de l'illa". I tot això es fa, segons explicà, a través de treballs per projectes, "Masterclass" a càrrec d'experts en una activitat concreta i, finalment, amb la incorporació de les empreses en la formació dels alumnes.

El cap d'estudis del CIFP de Can Marines cità alguns dels projectes que es duen a terme al llarg d'aquest curs escolar com la recuperació de l'ametlla del Pla de Corona, la reintroducció de la gallina eivissenca; o la descoberta per als alumnes d'activitats tradicionals com la preparació de les olives, el codonyat o els formiguers.

Les Jornades d'Eivissa varen comptar amb la intervenció final del secretari d'organització de l'STEI Intersindical, Francesc X. Alomar, que va agrair l'organització d'aquestes als companys de Pitiüses i la seva gran implicació en la tasca; així com també la participació de les persones ponents i del gran nombre de gent inscrita. ■